

HRVATSKI ZOVU SRPSKIM I BOŠNJAČKIM JEZIKOM

MIRJANA JURIŠIĆ

Dr. Mario Grčević (rođ. 1969. u Varaždinu), sada suradnik Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU, slavensku i njemačku filologiju studirao je i magistrirao u Njemačkoj, doktorirao je iz slavenske filologije 2005, a kao doktorand dvije godine bio je stipendist eminentne zaklade Die Studienstiftung des deutschen Volkes. Najmlađi je dobitnik Nagrade HAZU (1999), a 1990. na Večernjoj školi u Mannheimu ukinuo je "srpskohrvatski" i uveo hrvatski. Hrvatski je predavao i na Sveučilištu u Mannheimu. Objavio je 30-ak znanstvenih radova, od toga dvije knjige. Nedavno mu je u "Jeziku" tiskan rad "Pogrješan razvoj njemačke kroatistike", koji nam je povod za razgovor.

VL: Gotovo dva desetljeća proveli ste u Njemačkoj baveći se kroatistikom i hrvatskim jezikom. Je li za to vrijeme poboljšan status kroatistike na njemačkim slavističkim studijima? Ili se još žilavo održava "serbo-

kroatistika"?

GRČEVIĆ: Došlo je do znatnih poboljšanja. Zbog njih se u suvremenoj literaturi hrvatski jezik obrađuje najčešće kao poseban jezik, neovisno o srpskom. Međutim, u Njemačkoj još uvijek

“Neki misle da čuvaju slavensku filologiju kao jagičevsku integralnu slavistiku, a u stvarnosti čuvaju tek serbokroatistiku”

ne postoji nijedan studij s težištem na kroatistici. To je čudno kad uzmemo u obzir da su kroatističke teme jako dobro zastupljene u nastavnim planovima tzv. "serbokroatistike" i južnoslavistike. Južnoslavistika na nekim katedrama obuhvaća prven-

stveno kroatističke sadržaje. **VL:** Predaje li se barem hrvatski jezik na primjeren način na slavističkim lektoratima? **GRČEVIĆ:** Hrvatski se predaje na mnogim lektoratima, no redovito se naziva i srpskim, a sve češće i bošnjačko-bosanskim imenom. Dakle, lektorima se ne dopušta da hrvatski predaju pod hrvatskim imenom. Na taj se način održava serbokroatistika, a suzbija razvitak kroatistike. Kad bi se htjelo, na pojedinim katedrama brzo bi se dalo ustrojiti studij s težištem na kroatistici, pa makar paralelno s onima kojima je težište na pravoj ili navodnoj južnoslavistici ili serbokroatistici.

VL: Zašto mnogi strani slavisti ustraju na serbokroatistici?

GRČEVIĆ: Neki očigledno misle da time čuvaju slavensku filologiju kao jagičevsku integralnu slavistiku, a u stvarnosti čuvaju tek serbokroatistiku. Ima tu i drugih čimbenika, npr. navika i neopravdanih strahova. Pojedinci misle da bi

se politički previše svrstali na hrvatsku stranu ako bi dopustili da se hrvatski jezik zove samo hrvatskim imenom. Oni dakle žele pokazati da su nepristrani, no to čine na pogrešan način.

VL: Što hrvatska strana čini da bi se hrvatski jezik ravnopravno izučavao u svijetu kao autonoman dio slavenskih filologija? Kakva su Vaša iskustva? Jesu li naša diplomacija, naša ministarstva, naše sveučilišne

katedre dovoljno angažirani na toj zadaći?

GRČEVIĆ: Naše su institucije zainteresirane, neke su angažirane više, neke manje, a neke nažalost slabo. Čini mi se da bi se više trebale angažirati upravo strukovne institucije. Mislim da će i njemačka država rado pomoći pri poboljšanju postojećega stanja ako joj se profesionalno obrati tim povodom. Na obje strane sigurno ima dovoljno dobre volje i treba tražiti rješenje.

GLOBALIZACIJA

GORAN STANZL

Neće utjecati na priznanje

VL: Hoće li europske integracije kojima težimo olakšati ili otežati borbu hrvatskoga jezika za opće priznanje?

GRČEVIĆ: Globalizacijski procesi neće utjecati na to pitanje. Najbitnije je inozemnim strukturama pojasniti da za jugoslavenske i srpskohrvatske ideje na našem prostoru više nema mjesta, bez obzira na to tko i koliko u inozemstvu predlagao i želio nove balkanske i slične asocijacije. Kad se potpuno proširi spoznaja da serbokroatistika nije perspektivna disciplina, mislim da će se lakše odustati od njezinih postavaka. (mj)

Srbima odgovara da se hrvatsko predaje pod srpsko

VL: Kako srpska strana gleda na sve to?

GRČEVIĆ: Srpskoj strani uvijek je odgovaralo da se hrvatski jezik i hrvatska kulturna baština predaju i obrađuju pod srpskim imenom. To je

bitan dio serbokroatizma, koji je odlično opisao Leopold Auburger. Međutim, srpski lektori na terenu sigurno nisu zadovoljni situacijom u kojoj srpski moraju zvati bošnjačkim i hrvatskim. (mj)

